

способи й види контролю; значущість навчальної інформації; внутрішньо-предметні, міжпредметні, практичні взаємозв'язки.

Оскільки контроль — це поняття багатофункціональне і в ньому тісно переплітаються методичний, психологічний та виховний моменти, при його організації враховується те, що сам контроль повинен відповідати змісту навчання, мати чітку спрямованість на певний об'єкт, спонукати студентів до активної навчальної діяльності, а також те, що контроль відзначається певними вимогами, що пред'являються навчальним процесом і тими завданнями, які ставить перед собою викладач.

Результати контролю є важливим психологічним фактором, який стимулює учбову діяльність студентів.

Для того, щоб контроль став ефективним засобом оптимізації навчального процесу, необхідно і надалі розробляти системи контролю, які будуть адекватні кожному етапові навчання і відповідатимуть принципу активної комунікативності.

I. I. Bimer, канд. екон. наук, доцент
кафедри історії економічних учень
і економічної історії

РОЛЬ ПЕРЕВІРКИ Й ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ В СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Інтегрування України в світовий цивілізаційний простір передбачає створення конкурентоспроможної соціально орієнтованої ринкової економіки. Однією з головних складових конкурентоспроможності нашої держави є суттєве підвищення позицій української системи науки і вищої освіти, її здатність конкурувати на світовому, і, в першу чергу, — на єдиному європейському просторі. Значне місце в цьому процесі належить **провідним університетам України**, в тому числі — Київському національному економічному університету. Можна впевнено сказати, що КНЕУ виконує сьогодні роль провідного методологічного центру в галузі економічних наук.

Враховуючи світові тенденції у вищій освіті і прагнучи виховати не тільки економічно обізнаних, але й творчо мислячих особистостей, університет все більше уваги приділяє самостійній роботі студентів. Тому **проблема ефективної перевірки і оцінювання знань** студентів набуває все більшого значення. Студенти засвоюють знання, щоб найкращим чином оволодіти професією і

стати висококваліфікованими спеціалістами. Тому для студента важливо знати, наскільки повно він засвоїв учбовий матеріал. В ході перевірок викладач намагається з'ясувати не тільки сам факт засвоєння знань студентами, але й те, як студенти сприймають матеріал, чи вміють творчо мислити, застосовувати свої знання на практиці. Особливо актуально це для історико-економічних дисциплін, наприклад, для економічної історії, де студент на основі аналізу та узагальнення історичних подій повинен вірно оцінювати сучасні тенденції в світовій економіці та з певною часткою ймовірності прогнозувати її майбутні перспективи.

Ефективна система перевірки і оцінювання знань студентів має і виховне значення, тому що спонукає студента до систематичної роботи, сприяє формуванню працелюбності як важливої риси його характеру. При оптимальному підході до перевірки знань оцінка може стати найважливішим засобом управління навчальною діяльністю студентів, інтенсифікації їх розвитку і виховання, підготовки майбутніх спеціалістів.

Перевірка знань студентів має велике значення і для викладача, тому що дає йому інформацію щодо сприйняття тієї чи іншої теми курсу. У відповідності з тими даними, які отримує викладач в ході перевірки, він намічає додаткові заходи для засвоєння студентами більш складних розділів, а також розробляє систему заходів для оптимізації процесу навчання.

Якщо ми хочемо виховати творчу людину, то і підходити до перевірки знань треба творчо. Викладача не може задовольняти простий переказ матеріалу підручника, тому що бездумне заучування студентами учбового матеріалу гальмує їх розумові здібності і ускладнює використання надбаних знань на практиці. ***Самостійне, творче оволодіння матеріалом*** — крок уперед у напрямку розвитку активної, ділової, мислячої особистості. В процесі контролю і оцінювання знань бажано застосовувати різноманітні форми та види роботи, які допоможуть студентові глибше опанувати матеріал, а викладачеві — більш об'єктивно оцінити його здібності. Це, в першу чергу, — індивідуальні творчі завдання та реферати, складання аналітичних таблиць та блок-схем, конспектування першоджерел, ведення термінологічних словників за темами курсу, анотування та рецензування періодичних видань та спеціальної літератури тощо. Перевірка знань, таким чином, має передбачати ***всебічний контроль*** — від визначення об'єму і глибини засвоєного студентом матеріалу до оцінки усвідомлення ним набутих знань, розуміння їх значення.

Важливою умовою ефективного контролю є об'єктивність в підході до студентів і єдність вимог всіх викладачів університету.

Таким чином, перевірка і оцінювання знань студентів — *важлива ланка цілісного процесу навчання*, органічна складова формування нової генерації економістів. Від їх наукового потенціалу, професіоналізму, ділової активності значною мірою залежить подальший економічний розвиток України, її інтеграція до світового цивілізаційного простору.

Л. І. Гаврилюк, доцент
кафедри економіка підприємства
Кримського економічного інституту КНЕУ

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

1. В Кримському економічному інституті КНЕУ контингент студентів заочної форми навчання за останні роки зріс в абсолютному і відносному вимірі. Нині в інституті 1178 студентів-заочників, що становить 37 % загального контингенту студентів і які навчаються на шести спеціальностях: банківська справа, фінанси, облік та аудит, економіка підприємства, маркетинг, менеджмент.

2. Головною особливістю заочного навчання є незначна частка аудиторних занять, яка складає 7—12 % від навчального плану денної форми навчання. Тому, відповідно до навчального плану, основою освоєння програмного матеріалу є самостійна робота студента, на яку відводиться близько 90 % навчального часу.

В навчальному плані в якості самостійної роботи передбачено виконання з більшості дисциплін лише контрольної роботи. Аналіз показує, що завдання з контрольних робіт передбачають вивчення окремих питань з однієї-двох тем і вирішення 2—3 нескладних практичних завдань. Вона не може виконувати функції оцінювання поточної успішності, контролю якості освоєння програмного матеріалу в повному обсязі. Її необхідно замінити іншою дійовою формою завдань із самостійної роботи і контролю за їх виконанням.

3. Завдання на самостійну роботу студента за більшістю дисциплін повинно включати два блоки: освоєння теоретичних питань у відповідності до робочого навчального плану і вирішення практичних завдань з урахуванням певних обставин.